MKK Saklama Ücreti ve Husumet

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 11. Hukuk Dairesi	12.01.2026	Onama

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/2493	2026/56	SPKn 81, 4447 s. K. 53, HMK 355, HMK 369/1, HMK 370/1, HMK 371

ÖZET

MKK'nın tahakkuk ettirip bankalar aracılığıyla tahsil ettiği saklama bedelleri MKK hesabına girdiğinden iadesi için MKK'ya husumet yöneltilebilir; ancak özel hukuk kişisi MKK'nın hizmet bedeli, İşsizlik Sigortası Fonu için öngörülen kesinti yasağı kapsamında görülmedi ve ret onandı.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/mkk-saklama-ucreti-issizlik-fonu-kesinti-2026-56/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

11. Hukuk Dairesi 2025/2493 E. , 2026/56 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 12. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2024/2006 Esas, 2025/314Karar

HÜKÜM : Asıl ve birleşen davanın reddine

İLK DERECE MAHKEMESİ : İstanbul 1. Asliye Ticaret Mahkemesi

SAYISI : 2022/827 E., 2023/763 K.

BİRLEŞEN DOSYA : İstanbul 9. Asliye Ticaret Mahkemesi 2022/675 E.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı asıl ve birleşen davada davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

KARAR

I. DAVA

1.Asıl davada davacı vekili dava dilekçesinde;müvekkilinin devlet iç borçlanma senetlerinin (DİBS) 29.06.2012 tarihi itibari ile davalı ... (MKK) nezdinde hak sahibi adına izlenmeye karar verildiğini, bu işlemle birlikte MKK tarifesi doğrultusunda komisyon alınacağının ve ikincil piyasalarda yapılan işlemlerden de masraf alınacağının bildirildiğini, bunun üzerine 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun (4447 sayılı Kanun) 53. maddesi dikkate alınarak Fondan kesinti yapılması hususunun yeniden değerlendirilmesi yönünde davalı Kuruluş ile yapılan yazışmalar neticesinde, davalı Kuruluş Yönetim Kurulu'nun 02.07.2012 tarihli toplantısında 4447 sayılı Kanun çerçevesinde kurulmuş olan İşsizlik Sigortası Fonu hesaplarına ilişkin Fon'un üstlendiği kamusal fonksiyon dikkate alınarak, herhangi bir komisyon tahakkuku yapılmamasının kararlaştırıldığını ve söz konusu kararın Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) tarafından onaylanarak müvekkiline bildirildiğini, ancak 13.10.2017 tarihinde müvekkilinin hesaplarından kesinti yapılması üzerine yapılan yazışmalar sonucunda davalıdan alınan 18.09.2017 tarihli yazı ile söz konusu muafiyetin Hazine Müsteşarlığının uygun görüşü ve SPK'nın onayı üzerine 14.09.2017 tarihinde kaldırıldığının ve mevcut ücret tarifesi doğrultusunda ücretlendirme yapılacağının öğrenildiğini, 4447 sayılı Kanun'un 53/4 maddesi uyarınca Fon bütçe kapsamı dışında olup, gelirlerinden vergi kesintileri hariç hiçbir şekilde kesinti yapılamayacağını, dolayısıyla davalı tarafından tahakkuk ettirilen kesintilerin dayanağı olan MKK Yönetmeliği ve yönetmeliğe dayanılarak hazırlanan ücret tarifesinin kanunun bu hükmüne aykırı olduğunu, söz konusu kanun hükmüne rağmen davalı tarafından kanuna aykırı olarak kesintiler yapıldığını ve müvekkili tarafından gönderilen ihtarnamelere rağmen İşsizlik Sigortası Fonu gelirlerinden doğrudan masraf ve komisyon kesintisi yapılmaya devam edildiğini, fondan kesinti yapılmaması davalının takdirinde olmayıp, muafiyet tanınmasa dahi açık kanun hükmü gereği kesinti yapılmasının mümkün olmadığını, fonun işleyiş ve yapılan ödemelere göre tamamen kamusal menfaatin ön planda olduğunu, işsizlik sigortasının temel amacının muhtemel işsizlik riskine karşı çalışanın geleceğine güvenle bakmasına imkan hazırlamak olduğunu, davalının 03.07.2017 tarihli ücret tarifesinde ... ve ... Bankası gibi kurum ve kuruluşların ücret ödemeden muaf tutulmasına rağmen aynı nitelikte olan fondan açık kanun hükmüne rağmen kesinti yapılmasının MKK Yönetmeliği hükmüne aykırı ve 4447 sayılı Kanun'un Fondan vergi kesintileri hariç hiçbir şekilde kesinti yapılamayacağı yönündeki açık hükmüne rağmen, işsizlik sigortası fonu portföyünde bulunan DİBS'lerin hukuki statüsünde ve davalı kuruluş nezdinde yapılan işlemler ile ikincil piyasalarda gerçekleştirilen alım satım işlemleri nedeniyle komisyon ve masraf tahakkuk ettirilerek ... Bankası ve ... Bankası nezdindeki hesaplarından toplam 897.928,72 TL kesinti yapıldığını ileri sürerek 897.928,72 TL kesinti bedelinin kesinti tarihlerinden itibaren işleyecek avans faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

2. Birleşen davada davacı vekili dava dilekçesinde; asıl davada dayandığı vakıaları tekrar edip işsizlik sigortası fonunun ... Bankası ve ... Bankası nezdindeki hesaplarından toplam 475.708,51 TL kesinti yapıldığını belirterek, kesinti bedelinin kesinti tarihlerinden itibaren işleyecek avans faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

1.Davalı vekili asıl davaya cevap dilekçesinde; müvekkili Kurumun davada davalı olarak gösterilmesinin usule aykırı olduğunu,davanın husumet yokluğundan reddi gerektiğini, SPK tarafından çıkarılan Merkezi Kayıt Kuruluşunun Kuruluş Faaliyet ve Çalışma Esasları Hakkındaki Yönetmeliğin 28. maddesinde, MKK'nın verdiği hizmetler nedeniyle alacağı ücret ve komisyonların tahsil zamanı ve şekillerinin yönetim kurulu tarafından belirlenerek SPK onayına sunulacağının düzenlendiğini, söz konusu düzenleme doğrultusunda MKK tarafından üyelerine verilecek hizmetler nedeniyle alınacak ücret ve komisyonların her yıl yönetim kurulu tarafından belirlenerek SPK onayı ile yürürlüğe girdiğini, SPK tarafından onaylanan bu tarife uyarınca müvekkilinin hizmet bedeli aldığını, Yönetmeliğin 20. maddesinde MKK üyelerinin ihraççılar, yatırım kuruluşları ve merkezi takas kuruluşları olduğunu, müvekkilinin üyelik hizmeti, hesap açma, ihraç hizmeti, saklama hizmeti gibi üyelerine vermekte olduğu hizmetler karşılığında sadece üyelerinden ücret ve komisyon aldığı, davacı gibi MKK üyelerinde hesabı bulunan gerçek veya özel kişilerden herhangi bir ücret ve komisyon almadığını,davacının gelirlerinden MKK tarafından kesinti yapılmadığını, müvekkili tarafından üyelerden alınan ücret ve komisyonun fon gelirleri üzerinden yapılan bir kesinti niteliğinde olmayıp, saklamaya konu varlıkların getirisinden bağımsız olarak verilen hizmet karşılığında üyeden alınan ücret niteliğinde olduğunu, davacının kendisinden ücret ve komisyon alan banka yerine hiçbir ücret ve komisyon hizmet bedeli almayacak bir başka MKK üyesi banka veya aracı kurumda hesap açmasının mümkün olduğunu, bu durumun davacıya defalarca bildirildiğini, müvekkili yönetim kurulunun 02.07.2012 tarihli toplantısında işsizlik sigortası fonu hesaplarında kayden izlenen DİBS nedeniyle ilgili üyelere verilecek hizmetlerden ücret alınmaması kararının 4447 sayılı Kanun'un 53. maddesinde yer alan düzenlemeye istinaden verilen bir karar olmadığını, yönetim kurulunun 15.02.2017 tarihli toplantısında ise geçmişte alınan muafiyet kararları incelenerek yönetim kurulu kararıyla uygulanmakta olan söz konusu muafiyetin kaldırılmasına ve üyelere verilen hizmetlerin ücretlendirilmesinde işsizlik sigortası fonu hesaplarının da mevcut tarifeye göre ücretlendirilmesine karar verildiğini,14.09.2017 tarihinde yürürlüğe giren yeni tarife çerçevesinde üyeleri olan ... Bankası ve ... Bankası'na müvekkili tarafından verilen kaydi saklama hizmetinin hesabında banka nezdindeki işsizlik sigorta fonu hesabında bulunan kaydi hizmetlerin de dikkate alındığını, bu bağlamda müvekkili tarafından fon gelirlerinden kesinti yapılması söz konusu olmayıp, saklamaya konu varlıkların getirisinden bağımsız olarak bankaya verilen hizmet karşılığında bankadan hizmet bedeli alındığını, bankanın, müşterisi olan davacıdan aralarındaki sözleşmeye veya mevzuata uygun olarak ücret ve komisyon talep edilip edilmediği meselesinin ise davacı ile banka arasındaki hukuki ilişki olup, bu konuda müvekkiline husumet yöneltilemeyeceğini, davacının banka tarafından kendisinden haksız olarak kesinti yapıldığı iddiasında ise buna ilişkin talebini bankaya yöneltmesi gerektiğini, müvekkili tarafından ... ve ... Bankası gibi kurumlara uygulanan muafiyetin ise anılan kurumların hesaplarında bulunan kıymetlere ilişkin olmayıp, sermaye piyasası aracı ihraç ettikleri için ihraççı sıfatıyla ödenmesi gereken üyelik ücretleri ile sınırlı olduğunu savunarak davanın reddini istemiştir.

2.Birleşen davada davalı vekili cevap dilekçesinde; asıl davadaki savunmalarını tekrar ederek davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davalı MKK ile davacı arasında sözleşme ilişkisi bulunmadığı, davacı gibi tüm hak sahiplerinin yatırım araçlarını kaydi olarak izleyen davalının, davacının ... Bankası ve ... Bankası nezdinde bulunan nakit hesaplarına doğrudan erişim hakkının bulunmadığı, 4447 sayılı Kanun uyarınca davacının yatırım hesabının dava dışı bankalar nezdinde bulunduğu ve saklama hizmetinin davacıya dava dışı bankalar tarafından sunulduğu, davalı MKK tarafından üye kuruluşlar olan ... Bankası ve ... Bankası'na tahakkuk ettirilen saklama hizmeti bedeli/komisyon ücretinin anılan bankalar tarafından davacıya yansıtıldığı, sözleşmelerin nispiliği gereği davacının saklama hizmetini sunan dava dışı bankalar tarafından kendisine yansıtılan bedeller yönünden davalıdan talepte bulunamayacağı, davalının anılan talepler yönünden taraf sıfatının bulunmadığı gerekçesiyle asıl ve birleşen davanın usulden reddine karar verilmiş, hüküm, asıl ve birleşen davada davacı vekilince istinaf edilmiştir.

IV. İSTİNAF

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davacının dava dışı ... Bankası ve ... Bankası şubelerinde bulunan fon hesaplarından, davalı MKK'nın vermiş olduğu saklama hizmeti kapsamında ilgili bankaca komisyon kesintiler yapıldığı, davacı tarafça söz konusu kesintilerin iadesi istemiyle davalı MKK aleyhine işbu davaların açıldığı, mahkemece yapılan yargılama sonucunda davanın husumet yokluğundan reddine karar verildiği, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun (6362 sayılı Kanun) 81. maddesinde Merkezî Kayıt Kuruluşu; sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesine ilişkin işlemleri gerçekleştirmek, kaydileştirilen bu araçları ve bunlara bağlı hakları, elektronik ortamda, üyeler ve hak sahipleri itibarıyla kayden izlemek, bu araçların merkezî saklamasını yapmak üzere kurulmuş, özel hukuk tüzel kişiliğini haiz anonim şirket olarak tanımlandığı, Merkezi Kayıt Kuruluşunun Kuruluş Faaliyet ve Çalışma Esasları Hakkındaki Yönetmeliğin 28. maddesinde; MKK'nın verdiği temel hizmetler kapsamında olan ve bu hizmetlerin tek sunucusu olmaktan kaynaklanan statüsüne dayalı olarak uyguladığı ücret ve komisyonlar ile bunların tahsil zaman ve şekillerinin yönetim kurulu tarafından belirlenerek SPK onayına sunulacağı, Kurulun MKK yönetim kurulu kararının, Kurul tarafından otuz gün içerisinde olumsuz görüş bildirilmediği takdirde yürürlüğe gireceğinin düzenlendiği, davalı MKK Yönetim Kurulunun 02.07.2012 tarihli toplantısında İşsizlik Sigortası Fonu hesaplarında kayden izlenen DİBS'ler nedeniyle ilgili üyelere verilecek hizmetlerden ücret alınmamasına karar verilmiş iken, davalının 15.02.2017 tarihli yönetim kurulu kararı ile davacıya tanınan bu muafiyet kaldırılarak üyelere verilen hizmetlerin ücretlendirilmesinde İşsizlik Sigortası Fonu hesaplarının da dikkate alınarak mevcut tarifeye göre ücretlendirilmesine karar verildiği, buna istinaden davalı tarafından davacı kuruma tahakkuk ettirilen dava konusu saklama hizmet bedelinin DİBS hesaplarının bulunduğu dava dışı bankalar tarafından davacının hesaplarından kesilerek davalı MKK'nın hesaplarına gönderildiği, mevcut mevzuat hükümlerine göre davalının verdiği hizmetlerin ödeme yükümlüsü, MKK üyesi banka veya aracı kuruluşlarda yatırım hesabı bulunan yatırımcı müşteriler olup, mevcut işleyişte aracı kuruluş ve bankaların yükümlülüğü, müşteri bazında davalı MKK tarafından tahakkuk ettirilen saklama hizmet bedelini müşteri hesabından tahsil ederek MKK'ya göndermekten ibaret olduğu, nihayetinde yapılan kesintiler aracı kuruluş veya bankaların uhdesinde kalmayıp, davalı MKK'nın hesaplarına girdiği, bu nedenle dava konusu kesintilerden davalı sorumlu olup, mahkemece hizmetin aracı bankalar tarafından verildiği ve hizmet bedelinin

de bankalar tarafından yansıtıldığı, bu nedenle davalıya husumet yöneltilemeyeceği gerekçesiyle davanın reddine karar verilmesinin doğru olmadığı, easas yönünden yapılan incelemede davalı tarafından verilen hizmet karşılığında hizmet bedeli tahakkuk ve tahsil edilmesinde ilgili mevzuat hükümlerine bir aykırılığın bulunmadığı, 4447 sayılı Kanun'un 53/4 maddesinde, fon bütçe kapsamı dışında olup, gelirlerinden vergi kesintileri hariç hiç bir şekilde kesinti yapılamayacağının hüküm altına alındığı, ancak; söz konusu düzenlemenin kamu alacaklarına yönelik olup, özel hukuka tabi gerçek ve tüzel kişilerin alacaklarının bu kapsamda değerlendirilemeyeceği, davalı da özel hukuk hükümlerine tabi bir anonim şirket olup, vermiş olduğu hizmet bedelinin bu hüküm kapsamında değerlendirilmesinin mümkün olmadığı, bu nedenle asıl ve birleşen davanın sübut bulmadığından reddi gerekirken, mahkemece tarafı sıfatının bulunmadığı gerekçesiyle reddine karar verilmesinin doğru olmadığı gerekçesiyle asıl ve birleşen davada davacı vekilinin istinaf başvurusunun kabulüne, İlk Derece Mahkemesi kararının kaldırılmasına, esas hakkında yeniden hüküm kurulmasına, asıl ve birleşen davanın sübut bulmadığından reddine karar verilmiş, karar, asıl ve birleşen davada davacı vekilince temyiz edilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Dava ve Hukuki Nitelendirme

Asıl ve birleşen dava, davacının dava dışı bankalar nezdindeki İşsizlik Fonu hesaplarından, davalının verdiği kaydileştirme ve saklama hizmetleri karşılığında kesilen masraf ve komisyonların iadesi istemine ilişkindir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

İlk Derece Mahkemesince verilen karara yönelik olarak yapılan istinaf başvurusu üzerine 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK) 355. vd. maddeleri kapsamında yöntemince yapılan inceleme sonucunda Bölge Adliye Mahkemesince esastan verilen nihai kararda, dosya kapsamına göre saptanan somut uyuşmazlık bakımından uygulanması gereken hukuk kurallarına aykırı bir yön olmadığı gibi aynı Kanun'un 369/1 hükmü ve 371. maddesinin uygulanmasını gerektirici nedenlerin de bulunmamasına göre usul ve yasaya uygun Bölge Adliye Mahkemesi kararının onanmasına karar vermek gerekmiştir.

VI.SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle, asıl ve birleşen davada davacı vekilinin temyiz itirazlarının reddi ile Bölge Adliye Mahkemesince verilen kararın HMK'nın 370/1 hükmü uyarınca ONANMASINA, aynı Kanun'un 372. maddesi uyarınca işlem yapılmak üzere dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, asıl ve birleşen davada davacı harçtan muaf olduğundan harç alınmasına yer olmadığına,12.01.2026 tarihinde kesin olarak oy birliğiyle karar verildi.